Het socio-demografisch en economisch profiel van vrouwen die in aanmerking komen voor het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker maar niet deelnemen: een kwantitatief onderzoek in een huisartsenpraktijk in Ardooie.

Haio: DERYCKERE Elisa , KUL
Promotor: DEGRYSE Jean-Marie , KUL
Praktijkopleider: Fillieux Celine

Context: De morbiditeit en mortaliteit ten gevolge van baarmoederhalskanker kunnen dankzij een uitstrijkje om de drie jaar, gevolgd door een adequate behandeling van de gevonden letsels, met minstens 80% gereduceerd worden, op voorwaarde dat dit op een georganiseerde manier gebeurt. In 2015 werd een totale dekking van 60,7% vastgesteld. Dat wil zeggen dat, rekening houdende met het feit dat er ook vrouwen zijn die zich laten overscreenen, er een hoop vrouwen zijn die zich niet (tijdig) laat screenen. In de gezondheidsdoelstelling wordt gestreefd naar een dekkingsgraad van 65% tegen 2020. Bijgevolg zijn bijkomende initiatieven nodig om dit te bereiken. Hiervoor is het belangrijk dat we weten wie de niet-deelnemers zijn en wat hun beweegredenen zijn.

Onderzoeksvraag: De opzet van deze studie is het uitvoeren van een kwantitatief onderzoek naar het socio-demografisch en economisch profiel van niet-deelnemers aan het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. Als nevenonderzoeksvragen worden hierbij gesteld: wat is de kennis van niet-deelnemers over het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker? En wat zijn hun beweegredenen om zich niet te laten screenen?

Methode: Met de hulp van het Centrum voor Kankeropsporing (CvKO) werd een lijst opgesteld van alle GMD-houdende vrouwen uit de praktijk die in aanmerking komen voor het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker maar de voorbije vijf jaren geen uitstrijkje hebben laten afnemen. Sommige vrouwen werden geëxcludeerd omwille van uiteenlopende redenen (niet-geregistreerde totale of radicale hysterectomie, zwangerschap, abortus…). De overige vrouwen werden per brief uitgenodigd om deel te nemen aan een online vragenlijst die beschikbaar werd gesteld op de site van de praktijk. Een papieren vragenlijst werd voorzien voor zij die geen internettoegang hebben. De vragenlijst was opgesteld uit meerkeuzevragen en enkele open vragen betreffende socio-demografische en economische gegevens, gynaecologische gegevens, kennis over het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker, en beweegredenen tot niet-deelname. De gegevens werden geanalyseerd met behulp van Google Forms en Excel.

Resultaten: Niet-deelnemers behoren tot de hogere leeftijdscategorieën (45 tot en met 64 jaar). In tegenstelling tot voorgaande onderzoeken zijn dit geen allochtone vrouwen met een lagere socio-economische status. Het zijn Belgische vrouwen met een gemiddelde opleidingsgraad en een gemiddeld-tot-hoog inkomen. Een vertekening van de resultaten speelt allicht een rol (kleinschalig onderzoek, korte onderzoeksperiode, homogene onderzoekspopulatie, selectiebias). Gebrek aan kennis, het nonchalant omgaan met uitnodigingsbrieven en schaamte liggen aan de basis van niet-deelname.

Conclusie: Ondanks discongruentie tussen de resultaten van deze studie en die uit voorbijgaande jaren betreffende het socio-demografisch en economisch profiel van niet-deelnemers, blijft het uitermate belangrijk dat we deze vrouwen identificeren en sensibiliseren. Als vertrouwenspersoon is hier een belangrijke rol weggelegd voor de huisarts.